

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 230 9730
F: 01 230 9778
gp.ip@ip-rs.si
www.ip-rs.si

Številka: 010-1/2020/53

Datum: 27. 3. 2020

Minister
Aleš Hojs
Ministrstvo za notranje zadeve
gp.mnz@gov.si

Spoštovani g. minister,

ob imenovanju na funkcijo ministra za notranje zadeve vam iskreno čestitam in vam želim veliko uspehov in dobrega dela.

V vaši predstavitvi v okviru pristojnega telesa Državnega zbora RS smo zasledili izjavo o potrebi, da se odpravi nerazumljivo pretirano ščitenje osebnih podatkov v izrednih razmerah. Zagotovo se zavedate izrednega pomena varstva ustavno varovanih pravic (med katere sodijo tudi pravica do zasebnosti, varstva osebnih podatkov in tajnosti komunikacij iz 37. in 38. člena Ustave RS) v vseh fazah delovanja policije. Kot nadzorni organ za varstvo osebnih podatkov opozarjamo, da je pri kakršnemkoli omejevanju teh pravic treba biti previden, zasledovati strogo načelo sorazmernosti načrtovanih ukrepov in dosledno spoštovati Ustavo RS, da Slovenija ne bi padla na tem izpitu uveljavljanja temeljnih pravic posameznikov. Zato je ključnega pomena, da v okviru kakršnihkoli načrtovanih sprememb zakonodaje tako v okviru ukrepov v zvezi z epidemijo kot drugih ukrepov na področju izvajanja policijskih pooblastil zagotovite, da te ne bi dodatno znižali varstva osebnih podatkov in tajnosti vsebin komunikacij. Sem sodijo tudi prometni podatki v zvezi z izvedenimi telekomunikacijskimi storitvami.

Vsak zakonodajni ukrep mora biti premišljen, vsebinsko utemeljen glede na zasledovane cilje, pri čemer ne sme posegati v zasebnost posameznikov, če to ni nujno potrebno za dosego zasledovanih legitimnih ciljev in/ali če bi te lahko dosegli brez (ali z manjšimi) posegi v ustavne pravice. V zvezi s posegi v telekomunikacijsko zasebnost pa je treba spoštovati tudi določbe 37. člena slovenske ustave, da lahko samo zakon predpiše, da se na podlagi odločbe sodišča za določen čas ne upošteva varstvo tajnosti pisem in drugih občil in nedotakljivost človekove zasebnosti, če je to nujno za uvedbo ali potek kazenskega postopka ali za varnost države.

Razumemo nujnost ukrepov v izrednih situacijah, nujnost zagotavljanja varnosti. Ob tem smo prepričani, da gre to lahko in mora iti le z roko v roki z zasebnostjo in spoštovanjem Ustave RS. Nihče si ne želi zdrsov, kot se zgodili pri sprejemanju nekaterih sprememb Zakona o nalogah in pooblastilih policije. Ob tem je treba poudariti, da je tudi uspeh sodnih postopkov odvisen od zakonitega delovanja policije in zakonitega zbiranja osebnih podatkov. Sodni postopki so namreč v praksi že večkrat bili neuspešni prav zaradi nezakonitega pridobivanja osebnih podatkov v kazenskih postopkih. Nujno je torej ohraniti mehanizem zavor in ravnovesij (ang. *check-and-balances*), ki varuje temeljne človekove pravice v razmerju med posameznikom in organi pregona oz. državo. Glede na to, da gre za najmočnejši aparat v državi, z izjemnimi zbirkami osebnih podatkov in zakonsko močjo nad pravicami posameznika, ga nikakor ni dopustno izvzeti iz neodvisnega nadzora.

Ni malo primerov iz pretekle inšpekcijske prakse IP, ko je policija podatke pridobivala nezakonito (npr. IMSI lovilci, lokacijski in prometni podatki, policijski nadzor nad bivšim ministrom za javno upravo), jih hranila predolgo (DNK podatki), ob tem pa se konstantno vrstijo neupravičeni vpogledi policistov v zbirke osebnih podatkov posameznikov brez kakršnekoli pravne podlage. Vse bi ostalo neodkrito, posledično nekaznovano, če ne bilo ustreznega neodvisnega nadzora. Zahteve glede takšnega nadzora izhajajo tako iz Direktive (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ (v nadaljevanju Direktiva 2016/680), kot tudi iz obveznosti Republike Slovenije kot članice Schengenskega območja ter sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice. Hkrati se je treba zavedati, da v okviru spremljanja prenosa Direktive 2016/680 v slovenski pravni red tudi Evropska komisija in Evropski odbor za varstvo podatkov budno bdita nad zakonodajnimi predlogi držav članic na področju varstva osebnih podatkov. Slovenija si ne sme dovoliti, da bi dopustila, da državni nadzorni organ za varstvo osebnih podatkov kot samostojen in neodvisen organ ne bi mogel nadzorovati policije.

Slovenija je zadnjih 15 let veljala kot država z vzorno ureditvijo varstva osebnih podatkov in systemskega nadzora nad tem. Kot ena tistih držav v Evropi, ki so med prvimi prepoznale pomen in potrebo po neodvisnem nadzoru vseh obdelav osebnih podatkov v javnem sektorju, tudi tožilstvu in policiji, je bila primer dobre prakse. Po ZVOP-1 so se zgledovale ne le države območja kot so npr. Hrvaška, Srbija, Bosna in Hercegovina, Makedonija, Črna gora, Kosovo ampak tudi države EU. Zato verjamemo, da je dokončno opuščeno razmišljanje, da bi se pristojnosti IP kot osrednjega nadzornega organa za varstvo podatkov v Sloveniji prav na teh ključnih področjih za varstvo ustavnih pravic posameznikov zmanjšale. To bi bilo v nasprotju z določbami Splošne uredbe in Direktive 2016/680 ter z doseženimi evropskimi standardi varstva zasebnosti. V zvezi s tem smo bili v letu 2019 prisiljeni pisati tudi prejšnjemu predsedniku Vlade RS, g. Šarcu.

Informacijski pooblaščenec je sicer ves čas svojega delovanja aktivno sodeloval z mnemi v postopkih posvetovanj o pripravi zakonskih predpisov in ostaja temu zavezan tudi v prihodnje.

V upanju na uspešno sodelovanje z vašim ministrstvom v tem za svet zahtevnem obdobju, vas lepo pozdravljam in vam želim vse dobro,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.
informacijska pooblaščenka

Poslati:

- naslovník (po e-pošti);
- v vednost: ministrica za pravosodje, mag. Lilijana Kozlovič, Ministrstvo za pravosodje, gp.mp@gov.si;
- zbirka dokumentarnega gradiva pri IP.